

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De deo uno, et trino - Cod. Ettenheim-Münster 202

Bach, J.

[S.l.], 1636

Capvt III

[urn:nbn:de:bsz:31-118088](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-118088)

servatur in huiusmodi doctrina.

Et quodam sanctificantiem se quod necessario praeparatur
ntem ad vitam beatificam sine praeparatur ut vita vera
hs spiritualis e premium principum visionis Dei inae saltem
ut propria dispositio ad illam, ac providere nos supra vi sumus
note dispositiones h rigorosa sed lato sumpta prout significat
aliquid necessario praeparatum ad visionem Dei e necessario con-
nexam, qd nobis sufferebat ad vitam praeparatum. potius etiam
afferri duo q obiectiones qua ex supra dicitis facile solvi poss, eas
cum suis resolutionibus habes apud Salas tom. 1. in i. inam. d. d. tract.
1. d. 2. c. 2.

Ex supra dictis colligitur visionem Dei ee tapite
speculationis ut nulla virtute creata vel creabilis pot ee caa
p principalis illig hiet Deus ut caa principalis e hmen gloriae
ut caa intrinsecas post illam consuetudo caare.

CAPIT. III

An visio Dei possit a Deo fieri sine con-
cursu intellectus?

Supponendum e intellectum active concurrere ad visionem Dei
ut illa actus vitalis e id quo vivens, sponte se movet ab in-
structione visio. a. Dei enim ut intellectus actus vitalis. pro-
rea idem fit. ita se fit illig ad illuminationem spiritualem atq ad
visionem Dei, sicut se fit voluntas ad volitionem spiritualem,
atque voluntas active concurrat ad volitionem spiritualem,
ut constat ex Concilio Tridentino. sess. 6. can. 4. ubi anathema
dicitur ei qui dixerit liberum arbitrium a Deo motum e
existentium nihil cooperari assentiendo. Deo excitanti atq
vocanti, quo ad obtinendam beatificandi gratiam se disponit,
atq praeparat, neq hoc dissentire si velit, sed veluti in h. a. maxime
quodam nihil aliq agere mereq passivi se habere. dem con-
stat ex cap. 5. eundem sessionis ubi definitur h. om. gratia exci-
tanti atq eductanti liberi assentiendo e cooperando disponi
ad beatificationem ita ut neq hoc ipse nihil agat in praesentem
illam recipiens.

Quod si dicas concilium solum ille q liberum
arbitri-

arbitrium respectu superioris consentit agens ut quod
potest auxilium Dei in se recipere, sicut aqua per calorem
in se receptum ad ignem calescit, licet ipsa immediate vere
nullo modo influat in calorem.

Contra e, quia si hoc est verum, nullus actus volun-
tatis est in eius potestate, & consequenter nullus actus volun-
tatis est liber, ut patet, & per consequens nec bonus, aut meritorius
nec malus, aut demeritorius. Deo contra e, quia si bene concilium
diceret liberum arbitrium cooperari Deo vel eius gratia e, auxi-
liis patet: quia liberum arbitrium nihil operaretur, & nec gratia
Dei cooperaretur, quia cooperari necessario supponit operari.
Denique contra e, quia Concilium cap. ult. aperte docet liberum
arbitrium non volentem recipere, motionem Dei sed etiam illi coope-
rari, ex his igitur constat etiam illud, actus, concurrere
ad visionem Dei cum, ut diximus, eadem ratione, illeque coactus se
habet ad visionem Dei e, illationem supernaturalem quae ratione voluntas
sed se hinc ad voluntatem supernaturalem.

Supponendum e, 2do illud ad visionem Dei sicut
e voluntas ad actum suum concurrere non solum concurrente actu
suo in genere e, effectivis, ut constat ex supradictis, sed etiam
concurrente substantivis, sive in genere, e, in actu, sicut in
tellectu visionem tanquam e, in actu, e, substantivis, sicut in
de, quo non videtur potest dubitari, ac prout quando queritur
utrum visio Dei potest fieri absque concurrente illius, hancmodi con-
trouersia potest illigi non solum de concurrente actu, sed etiam
de concurrente substantivis, & de utroque infra dicendum erit.

Supponendum e, 3tio in quatuor actionibus sive
actibus vitalibus, ut e, illud e, volitio, dolo, in actu, alterum e,
procedere ab ipso vivente, alterum e, tendere in terminum
sive in obiectum, nempe ipsum percipiendum vel appetendum. hoc p.
e de predicamento qualitatis, illud de predicamento actus
onis, utrum. ac hoc ab illo ex natura rei distinguitur, sicut
vixta eadem sententiam generaliter distinguitur a re generata
natura e, argumentis a suo termino, qui potest remanere
etiam sine illo vel ab illo distinguitur a parte rei, infra
constabit.

Advertendum e, solutionem prioritate controuersie
non pendere ex illa alia: an actus visionis Dei recipitur distin-
guatur ab actione per quam procedit ab illius, quae diffi-
cultas conuenit cum illa: an actus illius recipitur distinguitur
ab

ab actione per quam fit, inquam illa: an actus ille, voluntatis, & aliter similis potest vitalis s. e. quoad rem prae-
 sentem eadem via omnium actuum procedentium ab huiusmodi
 potentia vitalibus; ex natura rei distinguitur ab actione per
 quam procedunt, quamvis a. hoc controversia ad Philoso-
 phos maxime pertineat, quoniam in illo, quatenus comprehendit
 actus naturalem ille, & voluntatis, pertinet etiam ad Theologos
 haec solutio pendet ex decisione illius, deo e re non legit,
 hic definisse, an actus visionis Dei sine potest: an actus ille
 & voluntatis, ex natura rei distinguitur ab actione, per quam
 fit a sua potestate vitali, s. idem e actus quarene. an actus
 ille & voluntatis, extrahit importent actionem per
 quam procedunt a potestate vitali ille, aut voluntatis, postea
 per. ex definitione, huius controversiae facile erit de re
 proportionali iudicare.

Dico primo. visio Dei seu quilibet actus ille
 & voluntatis extrahit importat actionem per quam procedit a
 sua potestate vitali. & hoc e manifesta sententia Arist., ut infra
 patet. & etiam S. Thoma j. parte q. 74. art. j. ubi ait de
 ratione conceptu corporis ee, ut procedat a consequente. q. q. de
 veritate art. 2. in s. ubi asserit de illigere creatum pro-
 prie loquendo ee huiusmodi dicere atq; in ratione actus facti actus
 dicenti in actu inflexum produendi verbum, unde
 etiam prima parte q. 74. art. j. ad 3. ait in actu dicendi
 insitum habitudinem originis, proterea 2da 2da q. 23. art.
 2. docet actum charitatis in nobis huius potest ee ab extrinseco
 tunc actus concurre voluntatis nra s. sic probat: amor
 de sui ratione e voluntarius & implicat contradictionem dili-
 gere huius ee voluntarium, sed contra rationem voluntarii e ut
 huius a principio intrinseco & implicat actum charitatis
 ee a solo principio intrinseco & de mente S. Thome e
 in actus charitatis e per consequens ois actus voluntatis
 de ille extrahit procedat a potestate vitali ille, aut volun-
 tatis. Idem tenet Petrus Arenal tom. j. in j. part. disp.
 19. cap. 3. Sumbr. in 3. lib. de huius cap. 8. q. j. art. 3.
 pro nobis etiam facit cois sensu Peripateticorum in hb. 2.
 Ethic. cap. jo. e cois sensu interpretem Aristis qui in prodi-
 camento actionis insident actionem in actionem tractante
 & immanentem, cuiusmodi volunt ee oes actiones e voluntas,
 imo e sensus. Idem docet Medina j. 2da q. 3. art. 2. Barner q. 15.
 art. 2.

art. 2. concl. 3. Suarez j. parte summa Theologicae lib. 2.
de attributis cap. 11. num. 7. Canariensis j. partes p. 2. art. j.
disp. 4. parte j. 22. e. alij recentiores, eadem th. conel. e. con-
tra multos dicentes illationem e. reliquos actz vitales e. de genere
qualitatis, n. a. e. actionem nisi grammaticalem, hoc e. synaf-
catam verbo actionis, cum th. revera n. sit actio scdm vera qua-
litas, inter eos. a. qui d. docent e. Scotz in 3. dist. 3. q. 6.
e. alibi, Durandus dist. 27. q. 4. Ferraricus lib. 2. contra
gentes cap. 2. Saretang j. partes p. 79. art. 2. e. alibi.

Ita conel. ex h. i. jmo, nempe lib. 10. Ethic. cap.
3. ubi ait operatoz virtutum, quas certum e. e. actz vitales,
ut e. ois volitio e. illatio, n. e. qualitates, cup. a. quando vir-
tutem n. j. p. m. considerare nisi in actione vel in qualitate
tendentia voluntatis in obtin. bonam aut arte, in eadem quali-
tate e. actione per quam illa fit. h. l. n. regardo operatoz vir-
tutem e. qualitates manifeste significat illas e. actiones,
quando th. Philo. docet operatoz virtutum n. e. qualitates,
hoc n. dicit ut significet illas n. e. illa raba. qualitates, cum
ois actio e. ois influxus sit in aliquam terminum vel effectum
ab ois actz voluntatis e. illis que alteri similes p. m. mani-
feste dicit tendentiam p. m. virtutis in obtin., qua tendentia e.
qualitas, nec ut ostendat in quibz actibz voluntatis hinc vir-
tutis propter actionem qualitatis extrahit ineluctabilem actionem,
ita ut operato virtutis n. sit mea qualitas, sed qualitas cum
actione per quam ea fit. Idem probari pot. ex alijs locis eius-
dem Philo. ut lex 3. de h. a. ff. 23. ubi docet sentire
e. motum p. fecti e. e. similem ip. dicere e. illigere, quibus
verbis significat sensationem e. illationem ita d. h. e. modum
e. actionem ut comprehendat etiam eis terminum, sicut e. actio
illa duo comprehendit, proterea in prolocutionis cap. 5. q. d.
de opere e. pati inter actiones enumerat delectari e. cognoscere
tagi, atq. electio e. contributio e. actz vitales sicut e. illatio e.
volitio e. eorum oram e. eadem v. r. d. deniq. in notis mani-
feste faciunt duo alia loca ex eodem Philo. allata a
Sonnob. loco cit. albertum e. lib. 3. de h. a. ubi illationem
enumerat inter actiones, albertum e. lib. 12. Metaph. ubi ex eo
quod illatio n. derivat a corpore ostendit dari in nobis ali-
quam actionem a corpore absolutam.

2do pot. ex Concl. S. d. s. 6. cap. 10. ubi definit
liberum arbitrium. ostentando cooperari gra. quibz verbis
signifi-

significat actum emittendi gratia ee actum cooperandi, & con- 13.
sequenter rationem actionis inthedi in actu voluntatis, siquidem
cooperari inthedi queream & actionem & scis. 19. cap. 9. ubi
contritus, dolor, & detestatio de peccato commisso, dicitur motus
atque si actus voluntatis ut e contritus, detestatio & dolor n
includeret etiam actum n potest simpliciter & absolute,
sive modo qui necessario e identificatus cum actione. addi
p. S. Regalibus qui saepe voluntatem, ide, velle, sine voluntatem
appellat animi motum.

Terio p. conctis pade; qd si actus vitales nempe
illius e voluntatis n inuoluit etiam actum actionem sine
in eorum recedit si distinguuntur ab actione per quam fit &
procedit a pota vitali sequenter quatuor manifesta absurdas.
primum e nullam dari actionem moralem foaliter & imme-
diate bonam vel malam. Eum e nullum dari actum meri-
torium vel demeritorium. 3. triam qd cum illis manifeste con-
tingitur e nullum actum virtutis ee foaliter, & immediate
bonum & consequenter nec vllum actum vitij ee foaliter & im-
mediate malum. 4. tum e nullum actum virtutis aut vitij
ee foaliter & immediate liborum qd e contra eorum sententiam.

Primo. as p. requi primum absurdum: qd si actus illius
vire vno Dei sine actus voluntatis ut e actus moralis quo-
rum ut diximus e eadem via ita, fit per actionem a se distinctam
vel actio illa e foaliter & immediate, bona vel n e bona foaliter
n e bona foaliter & necessario tendit in bonum honestum gra-
tia sui ipsum appetendo, & per consequens eadem actio vere e actus
moraliter bonus, cum actus moraliter bonus nihil aliud sit quam
tendit in bonum honestum gra- tia sui, ut admittunt ad uerarij,
sive deus ante appetitij boni honestitatis ita falsum est
actum moralem bonum fieri per actionem a se distinctam.
si vero dicitur actionem illam per quam fit actus moralis bonus
n ee foaliter & immediate bonam, ut tenentur asserere aduerrarij,
necogantur admittere actum moralem bonum ee identificatum
cum actione per quam fit, qd ipsi pernegant; hic appor. actus mo-
ralis bonus n ee in se immediate bonitatem foalem ut n sit
immediate liber e bonitas foalis debeat ee foaliter & immediate
libera & si actus moralis sit bonitatem foalem necessario eam
habet vel particeps mediate ab ipsa actione per quam fit, cum nihil
aliud prius sit a quo illam participaret, potest atque actio per
quam fit actus moralis, ut ostensum e, n ee in se bonitatem
foalem

foi-lem cum n̄ sit bona, foialiter & nullo acty moralis p̄
habere bonitatem foialem vel n̄ eē bona formaliter aut ex foia-
liter mali, cura sit eadem ois rāo acty moraliter boni & acty
moraliter mali quoad rem presentem. qd. a. acty moralis
boni debeat eē bona vel immediate vel mediate, siā habere
bonitatem vel foialiter & immediate, vel eam habere foia-
liter mediate, & participare ab alio qui eam h̄t intrinsece
immediate, n̄ p̄p̄no ex ima. Ede tractat̄ de acty huma-
nis, imo per se p̄t̄, p̄terea constat ex cogi si per possibile vel
impossible, acty moralis boni eēt impedit̄ ab alio actu volun-
tatis indifferente, ita ut n̄ eēt liber nisi immediate, & dependen-
ter ab illo, profecto acty ille impedit̄ nullo modo habet boni-
tatem foialem, sicut eēt bona moraliter & similit̄ nullo acty
moralis p̄ habere bonitatem foialem, cum p̄ sit in se immedi-
ate liber, sed t̄n mediate & dependenter ab actione per quam
fit, quā nullam h̄t bonitatem foialem neq̄ immediate neq̄
mediate.

Quod a. nullo acty moralis sit immediate vel
foialiter liber si distinguatur ab actione per quam fit, in quo
nititur n̄ conclusio probat̄, p̄t̄: q̄ si acty voluntatis de
acty moralis distinguatur ab actione per quam fit nullus
e acty voluntatis cuius acty negat̄ pot̄ componi vel uniri
cum oibz prerequisite ad ipsam actum, siquidem neq̄ per abso-
lutam. Obi pot̄ negat̄ actus voluntatis p̄ componi cum ip̄a
actione per quam fit a voluntate, alioquin effecty pot̄
simul fieri & n̄ fieri, simul eē & n̄ eē, ut per se p̄t̄, qd. e
ois impossibile. & nullo acty voluntatis erit foialiter & immedi-
ate liber cum de rāo eius qd. e foialiter & immediate libe-
rum sit ut cum oibz prerequisite ad ipsam pot̄ componi ne-
gat̄ eundem qd. e foialiter & immediate liberum, ut suppono
cum negant̄ p̄ p̄p̄no p̄p̄no eē assertant̄ distinctio-
nem inter actum vitalem & actionem qua ille dependet a
p̄ra vitali, contra quos solus solus agim̄ in presentia,
neq̄ e. h̄t disputat̄ contra ponentes p̄p̄no p̄p̄no qd.
Hi impugnant̄ & alij argut̄, n̄ numerum eandem p̄p̄no
innocent̄ destruunt̄, qd. p̄t̄inet ad imam d̄e.

Ex his igitur constat nullam dari actionem
sive actum moralem foialiter & immediate bonum, si actus
vitales distinguatur ab actione per quam fit, imo sequit̄
nullam actum moralem neq̄ foialiter immediate neq̄ foialiter
mediate.

mediatē ēē bonum, q̄ n̄ fit ēē foaliter ē immediate bonum 34.
 cum n̄ ut foaliter ē immediate liber si sit distinctus ab actione
 per quam fit) ut supra ostendimus, neg p̄ ēē bonū foaliter me-
 diate, cum neg ab actione per quam fit neg aliunde possit
 mediata participari bonitatem foalem, ac p̄inde si illa opera
 vel actus moralis sit bonus erit bonus t̄m maliter, ut ēēt actus
 virtutis imperatus ab actu indifferenti ē ac eum necessario conse-
 quens. q̄ a. diximus de actu bono applicandum ē etiam actus
 malus cum huius ē actus boni ut eadem oīo rōo, ac p̄inde nul-
 lus oīs erit actus moralis foaliter bonus aut foaliter malus si
 oīs sit aduersariorum sententia auerentium actum vitalem
 distingui ab actione per quam fit fit.

Item vero p̄t nullum t̄m actum meritorium vel
 demeritorium, q̄ ē eōdem absurdam concipiens ex ordinacione
 actus vitalis ab actione per quam fit. sic q̄ p̄t. q̄ actus merito-
 rius debet ēē aut foaliter ē immediate bonus aut certe bonus
 foaliter mediate ē dependenter ab alio actu foaliter ē imme-
 diate bono, atqui si actus vitalis distinguitur ab actione per
 quam fit nullus actus moralis fit ēē foaliter bonus immediate
 neg mediate ē nullus erit actus meritorius vel demeritorius
 si actus vitalis distinguitur per ab actione per quam fit. Maior
 supponitur ex jma rōa, ē satis p̄t ex eo q̄ certum ē ē igit
 homine rōa videtur ēē manifestam, nempe rōem meriti vel
 demeriti tanquam passionem consequi ad bonitatem foalem
 vel foalem malitiam actus, ac p̄inde actus meritorius vel demer-
 itorius debet ēē bonus inue malus foaliter aut ex se ē immediate
 aut certe dependenter ab aliquo alio actu ex se foaliter bonum
 vel malum inue ab eo dependat immediate t̄m mediate, cum
 in rebus n̄ possit dari processus in infinitum. Minor a. constat ex
 p̄tate p̄tū absurdi, atq̄ ex his necessario sequitur nul-
 lum oīs dari actum meritorium vel demeritorium si actus
 vitalis distinguitur ab actione per quam fit.

Item cum absurdum, q̄ etiam implicat contradic-
 tionem ē ex precedentibus absurdis necessario sequitur vel in
 iis implicite contractur, ē in iis nullum actum virtutis ēē
 foaliter bonum p̄t ullam actum vitē ēē foaliter malum, cum
 nullus actus moralis possit ēē foaliter bonus aut foaliter malus
 si actus vitalis distinguitur ab actione qua fit, ut supra ostend-
 imus ē.

Ex supradictis a. colligitur quom absurdum nempe

¶ In actibus vitalibus distinguitur ab actione per quam fit nul-
lus actus virtutis aut vitij, imo nullus oio actus voluntatis nisi
in se formaliter, & immediate liber sed tamen ut liber, mediati & per
denominacionem extrinsecam ab actione per quam fit quies
& ipso actu tanquam suo termino nam prior a quo & origine
& liber, sicut & actus exterior dicitur esse liber solum per deno-
minacionem extrinsecam ab actu interno voluntatis imperante,
imo nullus oio erit actus interior, quia solum actus immediate &
formaliter liber dicitur actus interior, contra vero distinctione in-
ter actum voluntatis & actionem per quam fit nullus actus volun-
tatis potest esse formaliter & immediate liber, & per consequens nullus
erit actus interior.

Quarto ratio in ipso conclusio: quia in actu vitali
ut in actu voluntatis gratis & absque necessitate ponuntur ex
natura rei distincta dea illa ratio nempe ratio actionis & ratio
tendentis in obiectum suo terminum vel qualitatis actus & hanc debet
distingui ex natura rei. Consequenter patet. Hinc patet: quia bene potest dici &
illud quod actus voluntatis nisi illa qualitas sine tendentia se
ipsa dependens in fieri & consequenti ab ipso principio vitali
sive ab ipsa voluntate in genere causa efficientis, quemadmo-
dum est. ubi v. g. duratio, & reliqui modi hanc dependentiam a suo
obiecto in genere causa materialis per dependentiam ex natura rei dis-
tinctam a seipso sed per dependentiam oio identificatam, si-
militer dici potest actualem vitalem dependere a sua causa vitali
in genere causa efficientis nisi per dependentiam & distinctionem a
parte rei sed nisi identificatam cum distinctione absque necessitate
invenienda nisi sit, nec ulla sit necessitas nec ullam efficientem fundere
predictam distinctionem asserendi, ut infra constabit ex solutione
objectionum.

Quinto patet: quia de conceptu intrinseco actus vitalis
a. g. amoris & illationis & actualis dependentia eorumdem
factum a principio vitali voluntatis vel illiusque rationis influxus
& concursus actus dependentem potestatem ad predictos actus & actus
vitalis a parte rei hanc distinguitur ab actione quae fit a parte
vitali. Consequenter satis patet. Hinc patet: quia si Deus produceret in
voluntate, amorem absque concursu actus eiusdem voluntatis,
ut fieri potest iuxta sententiam doctorem sapientium distinctio-
nem inter actum vitalem & productum concurrentem, tunc volun-
tas amaret & hanc amaret quod implicat. amaret quidem, si res-
ponderetur fuisse productum amorem in voluntate, qui eam
formaliter

foaliter condiscitur a matrem, sicuti calor potius in vitro condiscitur 35.
 sicuti robor foaliter calidum, ex altera vero parte licet ha-
 beret huiusmodi actum, si in amaret, quia amare est velle bonum,
 atque velle bonum si sit illigens, sine aliquo conatu et efficientia
 vel determinata actu ad bonum alterius proveniendi ab intrin-
 seco. Similiter si Deus in illius Petri signum promoveret illius-
 que ab eo concursu actus eiusdem illius tunc Petrus illigeret et
 illigeret quod implicat; illigeret quidem quod supponitur in illig-
 illigere futuri productionem illationem; contra vero si illigeret, quia
 illigeret est attendere ad obiectum, atque si sit conceptus attendere ad
 aliquid sine conatu spiritus attendentis qui necessario importat
 aliquam efficientiam. ex his a. p. de ratione entitatis
 quam importat actus amoris et voluntatis si solum est ratio quali-
 tatis sine tendentia in obiectum, sed etiam dependentia a voluntate
 in genere, et efficientia et applicante ad amandum, simili-
 ter de ratione entitatis in qua consistit actus illationis si solum
 ut qualitas sine tendentia in obiectum illigibilem sed etiam de con-
 centia ab illius actu se mouente et applicante ad aliquid cog-
 noscendum, vnde experimur quod magis attendimus ad unum obiectum
 eo magis nos potest attendere ad alia, ex quo colligitur attentionem
 et conatum illigens.

Denique probari potest quod omnis actus vitalis, ut est actus
 actus cognitionis et amoris, est vita in actu deo. Et de quo
 foaliter substantia vivens se mouet ab intrinseco, et per consequens
 se ipse motus ab intrinseco, siquidem motus est de per se foaliter
 aliquid se ipsum mouet aut mouetur a se ipso vel ab alio; qua
 nisi vera rursus non potest assignari, ut etiam alii bene notarunt,
 cuius implicat dari substantiam illatorem quod non potest illam cognitio-
 nem producere sed tamen recipere a Deo, sicut Angeli sciunt unum
 consuetum sententiam recipiunt a Deo quod impressis rerum quas
 potest cognoscere intuitiue. Obiectiones quoque potest adferri
 contra propositionem iam probatam et faciunt contra sequen-
 tem, et ideo illas commodis infra propositionem istam solvemus.

Dico 2do. Visus Dei non potest per ullam potentiam fieri
 ab eo concursu actus illigens. pro hac propositione faciunt omnes
 philosophos negam allegati pro conclusionem precedentem, et alii inter
 quos est Pasquier in 2da d. 9. cap. 3. et alii qui licet essent
 factum vitalem ex natura rei distinguunt ab actione, per quam procedit
 a sua potentia vitali, negant tamen virtutem Dei vel actionem actum
 vitalem potest fieri ab eo dependentiam actus a sua potentia vitali,

In reuera parum coherenter dicitur dici; nra vero conclusio e
contra ocs supra relatos contra primam propositionem, exceptis
tu Vaquer & in quibus alijs.

Hac propositio pte abq argis inductis ab autho-
ritate nra a rades quibus e probata prima propositio, cum e.
Illa probant actionem nrae dependetiam a pota vitali in genere
caae efficientis e de intrinseca rade causales acty vitalis, neq
actus vitalis distingui ab actione per quam fit a pota vitali e
visio Dei sit acty vitalis, consequenter idem probant de visione
Dei, ex quo manifeste sequitur visionem Dei h poe fieri abq
concurra illius.

Obijes primo: qd Deus se solo efficitur, quic-
quid efficit ead ead in hoc illigatur solum de. qd qd qd n
indant, etialiter dependetiam a caa ead nrae dependetiam
ab humilitate caa nri, dignificatam conceditur, in a sermo
sit etiam de ipa qua intellunt dependetiam a caa ead nri den-
tificatam e etialem negatur hns e conseq; neq nra reprobatio
quicquam derogat diuina gloria, qd sicut n arguitur in Deo
hns affectio ex eo qd ipse n potit producer chimaram, eo qd chimara
in se implicat contradictionem, ita quod nulla arguitur implicatio
in Deo, eo qd ipse n potit se solo abq concurra actio illius
creati efficitur visionem, nisi qd implicat poni visionem Dei effe-
ctive independentem ab illius creati, vs ex reprobatis cogitay, atq
hoc nrae magis persuadet, qd Deus iuxta eadem sentiam n fit iuxta
viam modum v: q. ubi, dusem, vel visionem abq eorum abq,
imprimis qd motu nris e etialiter dependet a pte nrae
h modi.

Obijes 2do: visio Dei sit ead acty vitalis illius
creati, licet actus n procedat ab ipa illius tanquam a principio
immediato e gratis aueritur illam n poe e nisi actus pteat
ab illius. Conseq; pte. hns abq: qd ad hnt vs visio sit acty vitalis,
sufficit qd in genere caae efficientis procedat a lumine glorie, qd
sit dei pota vitalis, eo qd dicit ordinem ad actum, cuius obitu
construitur intra limites obitu adequati pota vitalis illius, qd
hoc e, qd ex eo qd etiam visio dicitur acty vitalis nra illius, per
hoc qd ipa nrat ordinem a illius, licet illius n dicit ordinem
ad ipsam.

ro a. dicitur et sic considerat in hoc qd de ratione actus vitalis e ut
ut in quo vivens in statu naturali se fortiter movet ab intrin-
seco, hoc e. reperitur in visione si illi in eam actu in se habeat
sicut illi illam si respiciat neg exigit, at qui de. rabe. tota vitalis
e ut ut ab intrinseco debita vultu naturali ut e substantia illius, ut
aliqui in erit illi potentia vitalis, ac provide, neg visio per actum
dependentiam a lumine, poterit dici actus vitalis, cum lumen in de-
beat ab intrinseco substantie illius, ut infra constabit.

Obijes 3to: omnis enim actus vitalis fieri v.g:
vel charitatis pot fieri dependenter ab habitu, ut fit in iustis, et
independenter ab habitu, ut fit in doctis qui incipiunt eru-
dere, vel subsistentur e actus vitalis fieri, charitatis etc in depen-
det fortiter de habitu, et per consequens neg expro. fortiter
dependent ab illo, alioquin nunquam fieri pot sine habitu.

Ro negando Ans e a seculo qd actum fieri, charitatis etc
qui fit in habente habitu, habitum fieri vel charitatis se ipso fortiter pen-
det ab eodem habitu e potentia illius aut voluntatis, si in eo talis
actus neg fieri absolutam Dei potentiam pot fieri abq huiusmodi
habitu e illi actus vero fieri vel charitatis qui fit in eo qui
n huiusmodi habitu expro fortiter pendet ab aliquo principio
transiente vel a Deo extrinseco ambiente e ab illo aut volun-
tate, e ideo actus fieri charitatis etc qui fit in habente habitum
fieri vel charitatis e oio dependent ac vivens in illo qui fit in
habente huiusmodi habitu, quamvis e. ipse actus n pot inveni in-
ter se ex parte obij vel inveni tendendi in obij, si in valore divini
ex parte principiorum a quib dependens.

Obijes 4to: Illeto divina e actus vitalis, nec tm
metus actionem proprie dicitur, sed tm e actio grammati-
calis, ut fit ex eo qd illeto divina e concitata spiritus sancti,
nec tm in eo pot illetonem quicquam agitur vel producietur e oio
vivendum e etiam de illetrone creata, ac provide, visio Dei
poterit a Deo produci abq concurrendo actus illius creati.

Ro fit quibusvis illeto divina e equalis, hoc e.
illeto divina tm e ois tribus divinis personis in virtutibus, veram
actionem, e qd per illam ut ois nihil produciatur per illetrone
tm divinum, notionalem qua e propria. Patris produciatur, Verbum
divinum, e qd illeto e ois e notionalis reatit e ois fit ad-
huc verum e dicere illetrone divinum e productivam.

ideo involuere veram actionem.

Quo 2do quoad dicitur de ratione illationis esse modum
vel actionem per quam fit ab illa sermonem esse de illatione tunc
creata, quia cum ipsa non identificatur cum potentia vitali aut vita
radicali sua cum ipsa substantia directa sed ab ea distinguitur,
ita ut sit vita actualis, necessario debet impetuere actionem
processionem a vita radicali et mediante huiusmodi processione
connecti cum illa. contra vero illatio divina extrahit eum
non idem cum ipsa Dei substantia, ideo nullam exigit actionem
modum per quam connectatur cum ipsa Dei substantia, vel con-
nectatur in ratione actus vitalis sive vita in actu 2do est vita
actualis, et ideo S. Thomas q. 4. de veritate art. 2. ad 3. recte
docet Deum potest intelligere sine hoc quod aliquid procedat, quia in ipso
est idem illatio et intelligere, quod in nobis non accidit. Ut a. melius
percipitur distinctio inter actum vitalem illationis creatae
et actum vitalem illationis divinae, addendum est actum vitalem
creatum et operationem per quam vivens creatum in suo statu naturali
se movet ab intrinseco sive ab intrinseco se perficit, vivens
etiam creatum vere actum vitalem sibi facit, unde actus vitalis
necessario distinguitur a sua potentia vitali et a vita radicali, et id-
circo actus vitalis creatus potest impetuare et motum et veram actionem.
ex his a. patet quod actus vitalis non tamen per inhaerentiam connectatur
cum ipsa substantia vivente tanquam cum suo obiecto, sed etiam per
actionem tanquam cum sua efficiente, quod per identitatem multo
melius cum illa connectitur quam actus vitalis creatus per actionem
et inhaerentiam connectatur cum potentia vitali aut vita radicali creata.
ex his a. colligitur quod cum supra dicitur motum et determinationem ac-
tionem esse de ratione amoris et volitionis, motum vero et attentionem
esse de ratione attentionis et cognitionis hoc intelligendum est de amore
et volitione de illatione et cognitione creata, quae est distincta a
sua potentia vitali. Si si negamus aut volitionem sine motu et de-
terminatione actus divinae voluntatis negamus illationem divinam sine
motu et attentione divini intellectus apprehendimus, non oritur ex natura
obiecti sed tamen ex imperfectione ipsi motu cognoscendi.

Obiectum 3to ratio est causa illationis processione consistit
in tendentia ad obiectum sive in hoc quod ipsa illatio actu exprimat et re-
praesentet obiectum, sed hoc totum salvatur ab actu dependentia ab
ipso intellectu, et talis dependentia non est de causa illationis, et per consequens
neg de causa visionis Dei et visio Dei poterit fieri sine praedicta
dependentia. Si nego me. quia ratio est causa illationis creatae
grater

inter sententiam in obitu vel representationem eundem obitu 57.
includit etiam, processionem a potentia vitali illius, sine qua
processione illud non est actus vitalis nec vita actualis.

Quare in illis qualitas non aliquam qua processio habet rationem
tendentis in obitu absq. dependentia effectiva ab illis, sed illa
qualitas est illis, siquidem exprimeret & representaret illius
obitu & influxu actus illius in illationem non est de eius essentia
& per consequens potest ab eis separari & vniu. Dei poni, sine influxu
actus illius. **2°** transeat ma: nego min: qd. qualitas illa
non est vita, hoc est, non est actus vitalis sine vita in actu. Sed vita
actualis, siquidem non est de quo se vivens movet ad intrinsecum, ac
proinde est qualitas quasi mortua qua illis modo quodam mor-
tuo tenderet in obitu, nec vero ex eo qd. diximus transeat potest
a Deo proveni. praeiunctam qualitatem sine activa processione a
potentia illius, concedimus tendentiam visionis in Deum qua
nunc procedit actu esse in Beatis & de qua solum hic
diximus, distinguimus ab actione per quam fit, ac proinde
potest ab ea divinitus separari, qd. visio Dei, qua nunc recipitur
in Beatis est identificata cum actione per quam fit ab illis,
qd. supra ostendimus ex pluribus, & praecipue ex actu vo-
luntatis qui quod ad rem presentem non differet
a visione beatifica, cum sit eadem omnino. ra-
tio omnium actuum vitalium immanentium, qui
de facto fiunt aut procedunt a suis potentibus vita-
libus ubi correspondentibus, ac proinde ex hoc con-
sequenter inferimus absq. dicimus visionem Dei non
posse fieri aut conservari absq. concursu activo
intellectus.

Nihil deest.

2° 2do potest etiam negari ma: qd. si quis dicat ten-
dentiam illam in Deum tanquam in obitu absoluta Dei potentia
productam absq. concursu activo illius est actum vitalem non quidem
eo qd. actu procedat vel actus procedat a potentia vitali illius, sed eo qd.
ex sua natura exigat procedere, & efficiatur pendere ab illa, contra
qd. si hoc sit verum similiter potest a Deo poni in voluntate
qualitas sine tendentia voluntatis in actus bonum absq. influxu
activo voluntatis in eundem actum, hoc a. requirat, qd. aliquam
amor

amor e volutio pot n ee voluntaria, qd implicat, cum de raõ
 acty voluntarij sit actiue procedere ab intellectu, e a voluntate,
 nimirum loquendo de actu voluntario creato, eodem. a. e. vñ. raõ
 tendentia voluntatis in obetu bonum, atq tendentia, acty illij in
 obetu verum sine illegibile ob sãti pñ. 2do contra e, qd sequi-
 retur Deum pbe potere in voluntate tendentiam amoris in aliq
 bonum qd voluntas per actum suum efficaciter nollit amare, ac
 providet voluntas per illam tendentiam amoris in se a Deo propue-
 tam coactè amaret illud bonum, siquidem acty amoris consistens
 in eadem tendentia est contrarij e oppositj acty efficaci propue-
 rationis voluntatis, qd repugnat iura coram se hãm, imò ex
 eadem repugnante sequitur qd in eodem voluntate, pot ee simul
 amor e bonum efflax eundem obetu, ob faule, illigi p ex modo
 dictis. Sequela. a. coactè repugatur impossibile. 3tio contra
 e, qd illitio vt illitio e acty vitali nra vita in actu 2do, e,
 vitalitas actualis, sed tendentia illa per ad uerarios atq illitio,
 qd est vita in actu 2do e vitalitas actualis qd scripta fãlitor est
 connexa cum potã vitali illitica tanquam cum sua caa effici-
 ente, qd e volitq. rãgionum. 4do contra e, qd si verã vit
 ex ea sequitur n pbe assignari racem cur Deo n pot facere ali-
 quam illitiois tendentiam, in obetu illegibile, qua n exigit
 efficienter pendere ab illitio, e per consequens n implicabit
 substantia cui sit connexus potere tendentia, vt supra etiam dixi-
 mus. Sequela. a. e. absurda.

Obijes. bto: si illitio vel illigere fãlitor e pro-
 ducere aut saltem includit actionem productivam quicquid
 diceretur illigi diceretur produci, duceretur. Sed consequens e falsu
 g. Minor per se pñ. Major pñ. qd cum de raõ illitiois duo
 sint, nimirum productio, e qualitas, atq illigere duo illa includat,
 sequitur rem illitam eo ipso qd illigatur pbe denominari productã
 ab illa productã ^{productiois} qualitate, e ee effectam ab illa qualitate.

Respondendo ma: ad ambagiem dico illigere sine
 illitio includit quãdam productionem vel actionem, sed n termi-
 natam immèdiate ad rem qua illigitur, sed ex alio modo, conigi-
 endi formatam ad qualitatem vel tendentiam in obetu eam
 qua identificatur, e dico hec qua illitio creata pñ dicit pro-
 duci, n bñ res illita, per huiusmodi productionem pñ denominari
 productã. addo eandem difficultatem, habere locum etiam in
 pñb modis qui capiuntur a bto per causalitatem sub identifica-
 tam, quare sicut huiusmodi qualitas denominat modum
 subter =

substantiandi vel materialiter cadendi, n. a. ipsum obitu, via etiam
actio per quam fit illud et c.

Obiicit 7mo: nutrire, augere, & generare et
operatio vitales, sed in us terminas distinguntur ab actione per
quam fiunt & idem dicendum e de oibz actibz vitalibz, & per
consequens visio Dei poterit fieri sine huiusmodi actiones.

Re. negando contq: ratio e, qd nutrire, augere, & ge-
nerare, quia si operatio coeas oibz videntibz etiam imperfectis,
importat actionem transeuntem & terminum illy eius effectum
qui fit remanere sine illa, & per consequens etiam fiunt a solo
Deo sine dependentia a pota vitali, contra vero nutrire, & apper-
tere, quae si operatio coeas oibz qualibz, intelligere, & velle, quae si
coeas oibz creaturis immutabilibz, n. si actiones transeuntes, & sed
immutabiles, quae videlicet manent in qua pota vitali a qua pro-
veniunt, nec vagantur nisi cum ab illa procedunt vel con-
servantur, ac proinde n. e. necesse ut importent terminum ex naa
rei distinctum ab actione per quam fiunt a pota vitali.

Obiicit 8mo: Intellectus illuminationem appellat actionem
grammaticalem & male, aueritur de ratione illuminationis e. acti-
onem per quam fit ab illis, & deo illam n. pot. fieri abqz influxu
actus illis.

Re. negando huc, nullibi e. apud hunc reperit
talis propositio aut modus loquendi, ut fit etiam colligi ex eo qd
Vasquez, qui contrariam requirit sententiam, & citatur auctoritate
Arist. ubi fit, nihil tale pro se offert.

Obiicit 9mo: S. Thomas 1 parte 3, 34 art. 1.
ad 3. sic ait: Illigere importat eodem habitudinem illigentis
de rem illigam, in quo nulla ratio originis importatur, sed solum
informas quendam in illis nro prout illis notis, fit actu per form
rei illis.

Re. textum inducitur reuera e deo clarum, ut
n. videatur proe. exponi, nos in S. Thomae ipsum S. Thomam oppo-
nunt; mo. vni loco plura etiam S. Thomae & loca obijerunt,
nimirum ea quae supra attulimus pro nra prima propositione, gra-
eque vero ratio, quae quidem doctrinam ab illo traditam q. q.
pro veritate art. 2. ad 3. ubi docet oem illigere creaturam proprie
loquendo e de dicere abqz in ratioe sua dicendi inchoari reflexum
actum in expressionem obitu, ad e. in eadem expressionem sine
illuminationem ipsam obiti. deinde opponunt doctrinam ab illo tra-
ditam 2da 2da q. 27 art. 2. in corp. ubi expresse docet
actum

actum charitatis in nobis n̄ pot̄ eē ab extrinseco sine concursu
actus voluntatis n̄ræ, actus a. charitatis & visionis n̄ræ illicitio-
nis, quoad rem presentem, eē eadē rō rō, ut supra totas diximus,
& per se p̄t̄.

Dico 3to. Visio n̄ p̄t̄ a Deo produci atq; con-
curru mali & sustentatio illius creati. In hac propositione
conveniunt fere oēs illi Authores qui negant visionem Dei
p̄t̄ a Deo p̄t̄ extra illicitum, vel p̄t̄ a Deo produci atq; concurrere
actus ipsius illius, eō qd visio sit atq; vitalis, & de rōe intrin-
seca atq; vitalis sit ut procedat ab intrinseco ipius viventis
& in eo recipiatur, nam quomodāmodā qd Authores ponunt,
visionem Dei supra factiter pendere ab illius in genere eā
effluentis, ita fere oēs docant eandē visionem supra factiter
pendere ab eodē illius in genere eā mali, ex quo manifesto
requiritur modo posita conclusio.

It̄: qd sustentatio visionis Dei n̄ distinguitur
ab ipsa visione, ex n̄a rei, sed eadē rō supra factiter de-
pendet ab illius tanquam a sua eā obiectiva & radicali, sicut
etiam illi & dicitur recipis factiter dependet a suo obiecto. Et
visio n̄ p̄t̄ a Deo produci atq; concurrere mali ipsius illicitus
vel atq; dependentia visionis ab illius tanquam a eā mali.
Conseq. p̄t̄: qd aliquis si visio Dei produci atq; concurrere
dependentia visio Dei eēt ipsa & n̄ eēt ipsa. eēt igitur qd sup-
ponitur n̄ eēt ipsa qd n̄ eēt factiter identificata cum actuali
dependentia ab illius in genere eā mali, cum ita ipsa sit,
factiter identificata cum eadē actuali dependentia. It̄
briquetur p̄t̄. primo a. p̄t̄: qd qd n̄ actuali, nec in sua n̄a-
litate essentia & distinctio atq; necessitate vel atq; radicali
& sufficienti fundito ex quo talis distinctio colligatur, atq; n̄
nullum eē huiusmodi fundito. p̄t̄: qd si talis fundito eēt maxime
eēt separabilis visionis Dei ab ipso illius, atq; huiusmodi
separabilitas n̄ datur. constat, qd visio Dei sicut eē quæritur
illius & actualis dependentia illius in obiecto & visio Dei nec
per absolutam Dei potam p̄t̄ eē extra illicitum vel ab
Deo separari qd aliquis si visio Dei produci atq; concurrere
illius eēt actualis dependentia illius in obiecto, eē n̄ eēt,
actualis dependentia, eēt quidem, qd eēt illius, deinde n̄ eēt,
actualis dependentia illius in obiecto, qd n̄ eēt coniuncta cum illius,
ac potam nec illius per ipsam actu tenderet in obiecto in quo
rō actualis dependentia factiter consistit.

R. de

19.
Actualem tendentiam illius in obiecto suo appetitivam, quae scilicet ex sua natura exigit in actualis tendentia in obiecto.

Secundo contra est, quod sicut ubi est actualis locus rei locabilis est duratio actualis duratio rei, ita etiam intellectus est actualis cognitio vel perceptio obiecti, et per consequens actualis tendentia in obiecto, sicut etiam ex coram sensu ubi est id per quod res est actu in loco, et quare est id per quod res est actu durans, ita etiam ex coram sensu intellectus est actualis cognitio obiecti et actualis tendentia in obiecto, unde etiam intellectus dicitur operatio intellectus, operatio autem non est ratio appetitivam sed actualis, quare, sicut implicat contradictionem poni ubi non est actu obiectans, vel poni durantem in actu facientem durare, ita implicat contradictionem poni intellectum qui non ut seipsa ponatur cum intellectu et constituat intellectum actu intelligentem, vel actu sentientem in obiecto.

Item vero dicitur per idem bonum, nempe quod visio non distinguitur ex natura rei a concursu materiali quo sustentatur ab intellectu; hoc autem patet: quod si visio non est natura rei distingueretur a concursu materiali quo sustentatur ab intellectu, sequeretur etiam concursum materiale quo actus voluntatis sustentatur in voluntate distinguere ab eodem actu, sed consequens est falsum. Et maior patet: quod est eodem modo utrumque cum utrumque sit actus vitalis. Minor patet: quod si actus voluntatis veritas distingueretur a concursu materiali quo sustentatur a voluntate, sequeretur nullum actum voluntatis esse finitum et immediate liberum, quidem cooperatus ille materialis est natura prior ipso actu, et negatio ipsius actus non potest componi cum actu praesupposito ad existentiam eiusdem actus, inter quos est etiam etiam concursus ille materialis natura prior ipso actu, ex hoc autem sequitur via illa absurda, quae supra in 3^{ia} probare primae conclusionis ostendimus sequi ex distinctione actus vitalis ab actione per quam ipse fit a sua parte vitali.

Tertio patet idem bonum: quod concursus actusque intellectus et visionis non distinguitur ab ipso actu visionis, ut constat ex praedictis. Et nec concursus materialis intellectus ad visionem ab ea distinguitur, alioquin concursus materialis ab ad illam est natura prior non solum ipsa visione, sed etiam concursus actusque cum illa identificatus, ac promiscue intellectus, respectu visionis non est principium effectivum, quidem est causalitas materialis qua intellectus cooperaretur ad visionem et est natura prior causalitate efficiente intellectus identificata cum visione, ac proinde intellectus respectu visionis non est

n. est primum principium, unde potest, & per consequens nec
 ea efficiens ipsius visionis, sed est ratio falsum.
 Ex negationibus colligitur falsum est, quod multi
 asserunt, nempe quod per organum Dei visio Dei potest poni in
 lapide, vel extra intellectum, siquidem si poneretur in lapide,
 vel extra intellectum, adhuc aliter fieret intellectum videnssem
 Deum & actu n. fieret, fieret quidem, per visio est patitur
 & actualis intellectus & actualis sensus, constituit intellectum per
 intelligentem, & actu tendentem in obiectum, n. fieret, a. q. n. est
 illud in intellectu.

2do colligitur entitatem visionis imo est
 concursus alterius actus vitalis n. unius sui obiecto sine qua
 vitalis in sua recipitur mediante aliqua visione distincta, sicut hie
 vitalis unitur corpori, vel frigus materiae aquae & q. sed unius propria
 formaliter, quod unius se ipsa formaliter dependet ab intellectu tanquam a
 obiecto, ut patet, necessario etiam supra videtur intellectus tanquam a
 suo obiecto, nihil e. q. potest esse ab alio in genere casu materialis
 hinc in unum in tanquam obiecto, ex his a. sequitur quod Deus
 n. potest ita ponere in intellectu visionem ut ea sit unita, & ipsam
 informat ab eo inhaerentia & dependentia ab illo tanquam a
 obiecto, licet multi censent posse Deum miraculose efficiere ut
 calor unatur obiecto & ipsum constituat formaliter, alioquin ab eo
 materia dependentia ab ipsa obiecto.

CAPITULUM III

An intellectus concurrat ad vitalitatem & reger-
 naturalitatem visionis?

Quod intellectus activus concurrat ad visionem constat ex supradictis,
 sed remanet definendum: an, ita concurrat ad visionem ut
 concurrat ad huius vitalitatem & regerantiam. pro deci-
 sione huius controversiae praemittenda est aliqua de celebri-
 ribus Theologorum placitis circa potestatem obedientialem, cuius
 cognitio est ois necessaria ad solvendam propositam contra-
 dictionem.

Advertendum est a primo nomine potestatis obedientialis
 significari potestatem per quam aliqua res naturalis concurrat ad
 causam